

La Sangonera

Vint-i-nou mil set-cents quaranta-vuit. Cadascun dels àpats que m'han estat servits en aquest forat de mort que m'ha vist créixer des que vaig trepitjar-lo, fa ja més de dues dotzenes d'enfosquides primaveres. Safates plenes de denses pastes i talls de carn de sospitosa procedència. Safates d'un viu carbassa digne d'un menjador de parvulari que causen un eixordador contrast amb el fúnebre formigó armat que sosté el Penitenciari Provincial de Girona. El maleït PPG, conegut entre els reclusos com "la Sangonera".

Quan s'entra a la Sangonera, s'entra sense robes, cèntims ni res que recordi l'anterior vida. Al creuar-se el portó d'acer l'únic que es conserva és l'esperança, que no sol superar la més cruel de les nits: la primera. Els meus ulls de pissarra (maragdes vint anys enrere) han vist adolescents ser reduïts a cendres tot privant-los de despertar un sol cop dins la caixa. Si bé m'expresso amb el major i més sincer anhel de poder estar parlant figuradament, perquè jo soc bona persona, lamento estar fent-ho des de l'experiència. Com una mateixa sangonera, el Penitenciari drena els homes fins a l'absurda misèria per culminar-los amb un espetec.

El procediment és ben senzill. Autobús, sortida al pati, silenci. Primer àpat, escaneig dels novells, destí escrit. Llums tancades, primera fuetada, cassolada. Segona, tercera, quarta, cinquena, sisena, setena, vuitena... novena? Desena!? Ves a pastar fang. L'esquifit pèl-roig m'ha fet perdre una combinada pel seu egoista desig d'oferir insultant resistència.

Els culpables en solitari de la situació són aquells qui porten les apostes. El tren imparabile de la tragèdia va arrencar quan els terraltencs reincidiren. La partença dels qui havien tiranitzat el correccional anava a ser una pausa després d'un aparentment interminable temporal; no obstant això, en mig any tornaven a ser entre nosaltres. Homicidi plural amb agreujants sexuals. Ningú no se sorprengué, ja que no era comparable als vils delictes comesos a portes tancades. El seu estatus romangué intacte a la jerarquia social, veient-se enfortits a l'emprendre el Casino Terra Alta, la major institució clandestina dins la presó fins a dia d'avui. Paral·lelament van sorgir Apostes Ribagorça, la competència; i El Desahogo, una xarxa de prostitució (homosexual, òbviament) dirigida per forasters d'aquells que es neguen rotundament a aprendre el bell català, llengua vehicular al PPG. El que semblava la modernització de l'ecosistema de la Sangonera i una oportunitat per amenitzar el desesperantment alentit tic-tac del temps comportaria la ruïna i el començ de la fosquedat.

Nosaltres, com a jugadors, no hi podem fer res. Els pacifistes pronunciats, una espècie en perill d'extinció, argumenten que si ningú no apostés al patiment, les cases s'arruïnarien i el linxament es veuria frenat a la força. Malauradament, és ja massa tard per revertir-ho. Si jo sacrificués el meu únic entreteniment pel bé comú, la diferència apreciable seria insultantment ínfima. Ho veieu? "Si tots aportem el nostre granet de sorra...". És inviable. Més de tres centenars de presidaris en cinc mòduls aïllats, apostant a diari a quantes fuetades aguantarà un jove amb tota la vida per davant. Inclús els corruptes funcionaris són viciosos. Aturar la matança resulta utòpic; el millor és no donar-li més voltes. Jo rumio i tracto de visibilitzar el cas, però és perquè jo soc molt bona persona, i avui dormiré amb la consciència en pau.

Vint-i-nou mil set-cents cinquanta-sis. Sincerament, aquest esgarrifant nombre, reflex del meu temps aquí, és més una benedicció que no pas la seva contrapartida. A principis de segle, qualsevol hagués desitjat anar a complir condemna a Girona abans que a, per exemple, la Model. Avui dia, ser ingressat és equiparable a complir pena de mort: els joves estan sentenciats tantost com se'ls destina al Gironès; mentre els veterans juguem amb la seva artificialment escurçada existència, i és una pena que la situació sigui completament irreversible.

I per fi, vint-i-nou mil set-cents seixanta-nou. Exactament a tres quarts de vuit d'aquest melancòlic vespre de dijous, enmig d'una tardor tenyida pel crepuscle, acaba el meu càstig i surto; respiro. Deixo enrere amb agra nostàlgia el que ha estat casa meva per vint-i-set anys, i abandono els nouvinguts a mercè de l'ennegrit futur. Si bé els compadeixo, el meu temps aquí ha expirat.

U. Avui he esmorzat a casa del pare. Té un garatge amb un tot terreny que gairebé no entra per la porta, una barbacoa de llenya com déu mana i una sola brossa que, a diferència de les de colors dins la presó, facilita llençar les deixalles. Un televisor tret d'una pel·lícula de ciència-ficció emet el telenotícies. Parlen d'una crisi climàtica, de temperatures en augment i del... 2060? Sembla que això tocarà més al jovent que no pas a mi. A més, pel que es veu, les grans companyies en són culpables i tota la pesca. Nosaltres, com a civils, no hi podem fer res. Quina impotència. Quina injustícia.